

INSOLVENTA TRANSFRONTALIERA

Aspecte introductive

In cuprinsul Legii nr. 637/2002 privind reglementarea raporturilor de drept international privat in domeniul insolventei, exista un titlu separat intitulat raporturile cu statele membre. Astfel, in Titlul II al legii mentionate, vom regasi prevederile Regulamentului Consiliului Uniunii Europene nr. 1346/2000 tratat de noi, de mai multe ori anterior, potrivit carora aplicarea lor este restransa numai in teritoriile statelor membre ale Comunitatii Europene iar raporturile dintre acestea si statele terte urmand a fi reglementat prin legislatia nationala. Pana in momentul aderarii Romaniei la Uniunea Europeana, solutionarea cauzelor privind insolventa transfrontaliera era prevazuta in dispozitiile care reglementau raporturile cu statele straine in general care prelua si adapta dispozitiile Legii model a UNCITRAL.

Sfera de aplicare a prevederilor Legii nr. 637/2002 in ceea ce priveste raporturile cu statele membre ale UE

Avand in vedere faptul ca Romania este membra a UE incepand cu data de 1 ianuarie 2007, nu ii mai sunt aplicabile situatiile prevazute in Titlul I din Legea nr. 637/2002, iar pe cale de consecinta vom trata acele dispozitii care se aplica numai tarilor membre ale UE, astfel :

- a) in cazul in care este solicitata asistenta in Romania de catre o instanta a unui stat membru al Uniunii Europene sau de catre un lichidator european, in legatura cu o procedura de insolventa deschisa intr-un stat membru al Uniunii Europene;
- b) in cazul in care este solicitata asistenta intr-un stat membru al Uniunii Europene in legatura cu o procedura care se desfasoara potrivit Legii nr. 85/2006;
- c) in cazul desfasurarii concomitente a unei proceduri de insolventa romanesti si a unei proceduri de insolventa deschise intr-un stat membru al Uniunii Europene, referitoare la acelasi debitor.

Competenta internationala

Instantele statului pe teritoriul caruia este situat centrul principalelor interese ale debitorului sunt competente sa hotarasca deschiderea procedurii de insolventa. In cazul in care centrul principalelor interese ale debitorului este situat pe teritoriul unui stat, instantele altui stat nu sunt competente sa hotarasca deschiderea procedurii teritoriale de insolventa cu privire la debitorul respectiv, cu exceptia cazului in care acesta are un sediu si pe teritoriul statului in cauza. Efectele acestei proceduri se limiteaza la bunurile debitorului, care se situeaza pe teritoriul ultimului stat.

Atunci cand se deschide o procedura pe teritoriul caruia este situat centrul principalelor interese ale debitorului, orice alta procedura deschisa ulterior, in conformitate dispozitiile art. 35 alin. (2) din lege, reprezinta o procedura secundara. Procedura straina secundara trebuie sa fie o procedura de lichidare.

In situatia in care centrul principalelor interese ale debitorului este situat pe teritoriul unui stat, instantele altui stat nu sunt competente sa deschida procedura teritoriala de insolventa cu privire la debitorul respectiv cu exceptia cazului in care acesta are sediu si pe teritoriul statului in cauza, nu poate fi deschisa inainte de deschiderea unei proceduri straine principale, potrivit art. 35 alin. (1) din lege, cu exceptia cazului in care:

- a) o procedura principala nu poate fi deschisa, in conformitate cu dispozitiile art. 35 alin. (1) din lege, din cauza conditiilor stabilite de legea statului pe teritoriul caruia se afla centrul principalelor interese ale debitorului;
- b) deschiderea procedurii teritoriale este solicitata de un creditor al carui domiciliu, resedinta sau sediu se gaseste pe teritoriul aceluiasi stat in care este stabilit sediul respectiv ori a carui creanta izvoraste din actele incheiate la locul aceluasi sediu.

Legea aplicabila procedurii insolventei

Cu exceptia dispozitiilor contrare cuprinse in Titlul II din Legea nr. 637/2002, legea aplicabila procedurii si efectelor acesteia este legea statului pe teritoriul caruia procedura este deschisa, denumit in continuare stat de deschidere.

Legea statului de deschidere va prevedea conditiile in care procedura trebuie deschisa, desfasurata si inchisa, in special:

- a) debitorii care fac obiectul procedurii, in raport cu calitatea acestora;
- b) bunurile care alcatuiesc averea debitorului si regimul juridic al bunurilor dobandite de debitor ulterior deschiderii procedurii;
- c) atributiile debitorului si ale reprezentantului roman, respectiv ale lichidatorului european;
- d) conditiile in care se poate face compensarea obligatiilor;
- e) efectele procedurii in ceea ce priveste contractele la care debitorul este parte, aflate in curs de desfasurare;
- f) efectele procedurii asupra actiunilor individuale, cu exceptia proceselor aflate in curs de solutionare;
- g) creantele ce urmeaza sa fie inregistrate la pasivul debitorului si regimul juridic al creantelor nascute dupa deschiderea procedurii;
- h) regulile vizand inregistrarea, verificarea si admiterea creantelor;
- i) regulile care stabilesc distributia sumelor rezultate din valorificarea bunurilor, rangul creantelor si drepturile creditorilor care au fost partial dezinteresati dupa deschiderea procedurii prin compensatiune sau ca urmare a valorificarii unui drept real;
- j) conditiile si efectele inchiderii procedurii, in special in cazul unui concordat sau plan de reorganizare;
- k) drepturile creditorilor ulterior inchiderii procedurii;
- l) sarcina achitarii taxelor si a cheltuielilor de judecata;
- m) regulile referitoare la constatarea nulitatii, anulara sau constatarea inopozabilitatii actelor juridice care prejudiciaza drepturile creditorilor din adunarea creditorilor.

Drepturi reale ale tertilor

Deschiderea procedurii nu afecteaza drepturile reale constituite in favoarea tertilor sau a creditorilor, anterior deschiderii procedurii, asupra bunurilor corporale sau necorporale, mobile ori imobile, individual determinate sau constituite in universalitati, apartinand debitorului si care se gasesc pe teritoriul unui alt stat la momentul deschiderii procedurii.

Drepturile prevazute vizeaza, printre altele:

- a) dreptul de a executa sau de a solicita executarea bunurilor care fac obiectul unui contract de garantie mobiliara sau imobiliara, precum si dreptul de a fi indestulat din sumele de bani obtinute printr-o asemenea executare ori din fructele bunurilor respective, in temeiul unei ipotece, gaj sau al altei garantii reale mobiliare ori drept de retentie, de orice fel;
- b) dreptul exclusiv de realizare a unei creante, ca urmare a gajarii sau cesionarii acestei creante cu titlu de garantie;
- c) dreptul de revendicare a bunului si/sau de urmarire a acestuia in mainile oricui il detine ori il foloseste impotriva vointei partii indreptatite;
- d) dreptul real de a culege fructele unui bun.

Este asimilat dreptului real dreptul inscris intr-un registru public si opozabil tertilor, care da posibilitatea dobandirii unui drept real, in sensul deschiderii procedurii care nu afecteaza drepturile reale constituite in favoarea tertilor sau creditorilor anterior deschiderii procedurii asupra bunurilor corporale sau necorporale, mobile ori imobile, individual determinate sau constituite in universalitati apartinand debitorului si care se gasesc pe teritoriul altui stat la momentul deschiderii procedurii. Aceste prevederile nu impiedica formularea actiunilor de constatare a nulitatii, in anulabilitate sau in constatarea inopozabilitatii, mentionate la art. 36 alin. (2) lit. m) din lege.